

**ТРЕТА ПРИРОДОМАТЕМАТИЧЕСКА ГИМНАЗИЯ
„АКАДЕМИК МЕТОДИЙ ПОПОВ” – ВАРНА**

гр.Варна,бул. ”Вл.Варненчик”№80,тел.052/620 290, тел.052/613 640, e-mail: school@pmg3-varn.org

**ПРОГРАМА
ПО ГРАЖДАНСКО И ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ
ЗА ЧАСОВЕТЕ, ВОДЕНИ ОТ УЧИТЕЛИ - НЕСПЕЦИАЛИСТИ,
ПО МОДУЛ 1 „БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС В УЧИЛИЩЕ” ОТ НП ”БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС”**

Ядро	Очаквани резултати на ниво програма	Резултати по теми	Основни понятия	Дейности за цялото ядро или за цялата програма	Възможности за междупредметни връзки
I. Гражданите, политиката, демокрацията	1. Проследява възникването и развитието на идеята за демокрация. 2. Анализира характеристиките на правовата държава. 3. Познава политическата карта на света, представя основните политически теории и идентифицира политическите модели за управление.	Тема 1: Свобода и отговорност в демократичното общество - да осъзнават степените на свобода и отговорност в обществото; - характеристиките на правовата държава; - обвързаността на България с идеята за Европейски съюз Тема 2: Форми на управление	Демокрация; Свобода; Правова държава; Европейски съюз	Симулативни игри; Казуистика; Образователни филми; Мозъчна атака; Дискусии; Анализ на документи	История и цивилизации; Свят и личност; Философия;

	<p>4. Представя промените на съвременна Европа и Балканите и определя мястото на България в тях.</p> <p>5. Аргументира ролята на България като фактор за регионална стабилност в Югоизточна Европа</p>	<p>- да се познават различните форми на управление, методите които се използват за управление и власт</p> <p>- да се създаде дух на политическа толерантност и се изградят граждански ценности</p>	<p>Аристотелова демокрация; Пряка демокрация; Олигархия; Монархия; Тоталитаризъм; Анархия; Диктатура</p>		
<p>II. Гражданите, властта и държавата</p>	<p>1. Обяснява механизмите на властта: структурата и функциите на държавните и общеевропейските институции.</p> <p>2. Осъзнава смисъла и значението на разделението на властите и взаимодействието между тях.</p> <p>3. Обяснява ролята и значението на регионалното устройство на</p>	<p>Тема 1: Структура и правомощия на администрацията – общинска, областна, държавна</p> <p>- да различава правомощията на видовете институции;</p> <p>- да познава нормативната уредба на териториалната общинска администрация;</p> <p>- да осъзнава значимостта на гражданското общество и</p>	<p>Власт; Гражданска отговорност; Малко общност; Териториална общинска администрация;</p>	<p>Симулативни игри; Казуистика; Образователни филми; Мозъчна атака; Дискусии; Анализ на документи</p>	<p>История и цивилизации; Свят и личност; Философия;</p>

	<p>държавата.</p> <p>4. Разбира същността на местното самоуправление.</p> <p>5. Познава и може да участва във форми на граждански контрол върху държавните институции.</p> <p>6. Изказва аргументирани оценки по граждански и политически аспекти на социалния живот.</p>	<p>гражданския контрол върху администрацията</p> <p>Европейски съюз и властта на гражданите</p> <p>Тема 2:</p> <p>Човекът и социалната среда</p> <p>- познава значението на семейството и близките за живота на човека и формирането на личността.</p> <p>- посочва ролята на приятелството и толерантността в живота на човека.</p> <p>- познава основни социални институции в родното си място, илюстрира с примери значението им</p> <p>- може да описва промените в социалната среда и да ги свързва с причини за това</p>			
<p>III.</p> <p>Национална идентичност и различия в обществото</p>	<p>1. Разграничава основните социални групи и общности и коментира интересите и проблемите им.</p> <p>2. Обяснява ролята на езика, религията и традициите за социална обвързаност и различия в обществото.</p> <p>3. Ориентира се в източниците на</p>	<p>Тема 1:</p> <p>Етнически общности и национална идентичност</p> <p>- да се открие богатството в межкултурните и религиозни традиции на етническите и социални групи;</p> <p>- да се осъзнаят възможностите за взаимно допълване и обогатяване;</p> <p>- да се възприеме различието като ценност</p> <p>Тема 2:</p>	<p>Етническа общност;</p> <p>Религиозно самосъзнание;</p> <p>Стереотипи;</p> <p>Вярвания;</p> <p>Ценности;</p> <p>Етнически и междугрупови конфликти</p>	<p>Симулативни игри;</p> <p>Казуистика;</p> <p>Образователни филми;</p> <p>Мозъчна атака;</p> <p>Дискусии;</p> <p>Анализ на документи</p>	<p>История и цивилизации;</p> <p>Свят и личност;</p> <p>Философия;</p> <p>Психология;</p> <p>Литература</p>

	<p>противоречия между отделни етнически и религиозни общности.</p> <p>4. Показва готовност за противодействие срещу насилието и стремеж към разрешаване на конфликтни ситуации.</p> <p>5. Познава националните идеали, традиции и ценности и определя мястото на България в световната култура.</p>	<p>Конфликти и конфликтни ситуации – медиация в конфликтна ситуация</p> <ul style="list-style-type: none"> - да разграничават видовете конфликти; - да определят различните роли в случай на тормоз; - да се опитат да посредничат в конфликтна ситуация <p>Тема 3:</p> <p>Насилието в обществото</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се разпознават видовете насилие; безразличието като насилие; несъзнаваното насилие и тероризмът като глобално насилие; - да се изградят умения за ненасилствена комуникация 	<p>Конфликт; Жертва; Етапи на конфликта; Медиация</p> <p>Насилие; Виртуално и реално насилие; Мобинг; Тероризъм</p>		
IV. Граждани, права и отговорности	<p>1. Проследява развитието на идеята за гражданско общество.</p> <p>2. Анализира и съпоставя идеите за свободата, човешките права и гражданските права.</p>	<p>Тема 1:</p> <p>Запознаване с Конвенцията за правата на човека и Конвенцията за правата на детето</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се запознаят с двете конвенции; 	<p>Конвенция; Права на детето Европейски структури;</p>	<p>Симулативни игри; Казуистика; Образователни филми; Мозъчна атака; Дискусии; Анализ на документи</p>	<p>История и цивилизации; Свят и личност; Философия;</p>

	<p>3. Демонстрира готовност да защитава своите /и на другите/ граждански права и отговорности.</p> <p>4. Дава оценка на обществени събития от позициите на правата на човека и българското законодателство.</p> <p>5. Проучва международни документи за правата на човека и малцинствата, интерпретира степента на приложението им у нас и представя резултатите в писмена форма</p>	<p>- да могат да вземат решения при ситуации на права в конфликт</p> <p>- да познават европейските структури, отговорни за спазването на правата</p>			
V. Гражданите и икономиката	<p>1. Демонстрира знания за същността на пазарната икономика и нейните механизми, разкрива особеностите им в България.</p> <p>2. Доказва глобализацията на икономиката и стремежа на България към устойчиво развитие.</p> <p>3. Анализира и привежда примери за</p>	<p>Тема 1: Предприемачество и икономическа инициатива</p> <p>- познава принципите на пазарната икономика;</p> <p>- знае същността на предприемачеството и неговите видове;</p> <p>- притежава умения за анализ на бизнес план</p> <p>Тема 2:</p>	<p>Пазарна икономика;</p> <p>Бизнес план;</p> <p>Предприемачество;</p> <p>Икономическа инициатива</p>	<p>Симулативни игри;</p> <p>Казуистика;</p> <p>Образователни филми;</p> <p>Мозъчна атака;</p> <p>Дискусии;</p> <p>Анализ на документи</p>	<p>История и цивилизации;</p> <p>Свят и личност;</p> <p>География и икономика</p>

	<p>икономическите условия в България и предлага обосновани решения за развитие.</p> <p>4. Дискутира върху механизмите и инструментите на съвременната икономическа политика на България.</p> <p>5. Определя мястото си и проектира бъдещето си в икономическите отношения.</p> <p>6. Аргументира ролята на евроинтеграцията и на Европейския съюз.</p>	<p>Глобалната икономика и регионалното развитие</p> <ul style="list-style-type: none"> - познава същността на пазарната икономика; - различава глобална от регионална икономика; - запознати са с икономическото развитие на България <p>Тема 3: Професионалното реализиране на младите хора</p> <ul style="list-style-type: none"> - познава видовете професии и класификаторът на професиите в Република България; - разграничава ценностната ориентация при избор на професия; - познава особеностите на трудовия пазар; - познава ВУ, предоставящи образование в избраната професия 	<p>Глобално развитие на икономиката; Регионална икономика;</p> <p>Професия; Трудов пазар; Класификатор на професиите; Професионални ценности</p>		
<p>VI. Здравно образование</p>	<p>1. Знания за здравословното хранене и неговата роля във възрастовия диапазон</p>	<p>Тема 1: Здравословен начин на живот и хранене</p>	<p>Здравословна храна; Анорексия; Булимия;</p>	<p>Симулативни игри; Казуистика;</p>	<p>Биология и здравно образование; Химия и опазване на околната среда;</p>

	<p>2. Аргументира краткосрочните и дългосрочни негативни физиологични и социални последици от употребата на легална и нелегална дрога.</p> <p>3.Познания за репродуктивното и сексуално здраве</p> <p>4.Дискутира последиците от липсата на сексуална култура и болестите предавани по полов път</p> <p>5.Разграничава психосоциалните фактори, свързани с употребата на психоактивни вещества сред младите хора</p> <p>6. Познава нормативната уредба, свързана с превенция на рисково поведение</p>	<p>- познава здравословните храни и рисковете от небалансираните диети</p> <p>- разграничава анорексията и булимията като болестно състояние;</p> <p>- умее да спазва здравословен хранителен режим;</p> <p>Тема 2: Рисково поведение и наркотици</p> <p>- познава видовете психоактивни вещества;</p> <p>- познава социалните проблеми, свързани с употребата на наркотици;</p> <p>- умее да използва разнообразни техники за намаляване на социалната търпимост към рисково поведение</p> <p>- нормативни актове за борба с наркотиците</p> <p>Тема 3: Тютюнопушене и алкохол</p> <p>- познава последициите за здравето от употреба на тютюн и алкохол;</p> <p>- показва способности да отхвърлят употребата на тютюн и алкохол и оборват стратегии, използвани в рекламирането им</p>	<p>Хранителен режим; Вредни добавки</p> <p>Опиати; Халюциногени; Канабис; Кокаин; Синтетични дроги; Възбудителни средства; Успокоителни, обезболяващи и др. лекарства</p> <p>Тютюн; Катрани; Никотин; Алкохол; Групов натиск; Реклама</p>	<p>Образователни филми; Мозъчна атака; Дискусии; Анализ на документи</p>	<p>Психология</p>
--	---	--	---	--	-------------------

		<p>- умения да отстояват груповия натиск от страна на връстници за употреба на тютюн и алкохол</p> <p>Тема 4: Сексуално и репродуктивно здраве</p> <p>- познават болестите предавани по полов път; - познават начините за контрацепция; - развиват умения за справяне със сексуален тормоз; - познават институциите, към които могат да се обърнат за подкрепа и закрила.</p>	<p>ХИВ; СПИН; БПП; Контрацепция; Сексуално насилие; Законодателство</p>		
VII. Екология	<p>1. Описва природни ресурси и техники за опазването им 2.Различава материални от писмени източници на знания.</p> <p>3. Посочва връзката между особеностите на природната среда и трудовата дейност на човека.</p> <p>4. Познава промени в околната среда и бита на</p>	<p>Тема 1: Човекът и природна среда</p> <p>- елементи на природната среда; - природната среда на обитаване и трудова дейност (в планините, в низините, край реките, край морето); - въздействие на човешката дейност върху природната среда; - грижи за опазване на природната среда.</p>	<p>Природозащитна дейност; Резервати</p>	<p>Симулативни игри; Казуистика; Образователни филми; Мозъчна атака; Дискусии; Анализ на документи</p>	<p>Биология и здравно образование; География и икономика; Физика и астрономия; Химия и опазване на околната среда; Свят и личност</p>

	хората в резултат на някои технически нововъведения.	<p>Тема 2: Опазване на природните ресурси.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дефинира и класифицира видове природни ресурси въз основа на определен признак. - Дефинира устойчиво развитие, биоразнообразие, защитени природни обекти. - Назовава международни и регионални конвенции за опазване на околната среда. 	<p>Конвенция; биоразнообразие; Енергийна технология; Екоравновесие.</p>		
--	--	--	---	--	--

Настоящата програма е приета с решение от заседание на Педагогически съвет – Протокол № РД 04 -15 /13.09.2024 г. и е утвърдена със заповед № РД 07-1758 /13.09.2024 г. на директора на Трета природоматематическа гимназия “Академик Методий Попов”